

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základní škola a mateřská škola Ostrčilova 10, Ostrava

Název programu: Kdo si hraje, nezlobí.

Obsah:

Identifikační údaje o základní škole
Obecná charakteristika školní družiny
Cíle výchovně-vzdělávací práce ve ŠD
Obsah vzdělávání
Formy výchovně-vzdělávací práce
Podmínky přijímání a průběhu zájmového vzdělávání
Podmínky ukončování zájmového vzdělávání
Délka a časový plán zájmového vzdělávání
Denní skladba činnosti ve ŠD
Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
Materiální podmínky
Ekonomické podmínky
Podmínky BOZP
Personální podmínky
Program výchovy a vzdělávání

Identifikační údaje o základní škole

Název školy:

Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 10, příspěvková organizace

Adresa:

Ostrčilova 10/2557, Ostrava, 702 00

Ředitel:

Mgr. Michal Pernecký

IČO:

61 98 90 37

Zřizovatel:

Statutární město Ostrava

Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz,

Prokešovo náměstí 1803/8

Moravská Ostrava

702 00

ŠVP zpracovala:

Blanka Hrbáčová

Vedoucí školní družiny

Platnost dokumentu: od 1.9. 2016

Obecná charakteristika školní družiny

Školní družina zabezpečuje odpočinek, rekreaci a zájmové využití volného času dětí. Rozvíjí u dětí dovednosti důležité pro život ve společnosti a v kolektivu. Posiluje schopnost spolupráce a tolerance k individualitě ostatních. Děti uplatňují své vědomosti, dovednosti a postoje. Činnosti školní družiny dávají dětem možnost zažít radost, podporují zdravou ctižádost a zvědavost. Veškerá tato činnost slouží zároveň jako prevence sociálně patologických jevů.

Školní družina slouží zároveň jako relaxace po ukončení vyučování. Činnost ve všech oblastech je dobrovolná, děti mají vždy možnost vlastního výběru jak trávit volný čas. U volnočasových a jiných aktivit je u dětí důležitá snaha a činnost sama, ne výsledek. Mohou se aktivně podílet na plánování, přípravě, realizaci a hodnocení všech zájmových činností. Mají prostor k realizaci vlastních nápadů a být tak úspěšné.

Děti ve školní družině mají program s všestranným využitím všeho dostupného vybavení.

Cíle výchovně - vzdělávací práce ve ŠD

- Vytváříme zdravé a příznivé sociální klima ve skupině
- Přistupujeme individuálně ke každému dítěti, nabídkou činností rozvíjíme jeho osobnost
- Umožňujeme dětem, aby měli radost z pobytu ve školní družině
- Rozvíjíme hravou formou komunikaci u dětí, učení a poznání, osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- Rozvíjíme osobní samostatnost dítěte a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- Prostřednictvím hry podporovat u žáků vlastní tvořivost a rozvoj fantazie
- Dodržujeme vzájemně stanovená pravidla při společných činnostech
- Vedeme děti k smysluplnému využívání volného času
- Vybavujeme děti žádoucími vědomostmi a dovednostmi
- Pečujeme o dobré vztahy mezi dětmi
- Dbáme na bezpečnost dětí
- Umožňujeme odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování

Obsah vzdělávání

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi.

V rámci pedagogického procesu ve ŠD se prioritně zaměřujeme na rozvoj následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Žák využívá vhodné způsoby pro učení
- Klade si otázky a hledá na ně odpovědi v encyklopediích, knihách
- Umí získávat vědomosti z různých zdrojů
- Podílí se na projektech školy
- Pracuje v týmu, podílí se na tvorbě a splnění daných činností

Kompetence k řešení problémů

- Chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- Volí z daných možností vhodné způsoby řešení problému
- Ověřuje prakticky správnost svého rozhodnutí
- Svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své chování
- Řeší samostatně nebo v kolektivu dané úkoly
- Hodnotí výsledek

Kompetence komunikativní

- Vyjadřuje se zřetelně, umí správně klást otázky, vhodně na ně odpovídat
- Orientuje se v přijímaných informacích
- Komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- Sděluje své pocity a názory
 - Je tolerantní v názorové odlišnosti, umí naslouchat druhým
- Využívá příležitosti pro vzájemnou komunikaci, komunikuje kultivovaně

Kompetence sociální a personální

- Učí se plánovat, organizovat a hodnotit
- Přístupuje odpovědně k úkolům a povinnostem
- Samostatně rozhoduje o svých činnostech
- Ovládá a řídí své chování a jednání
- Chová se zodpovědně a kultivovaně
- Podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- Respektuje názory a odlišnosti druhých
- Je ohleduplný a uctívá k druhým
- Umí vzájemně spolupracovat a pomoci druhým

Kompetence občanské

- Umí se orientovat v běžných životních situacích
- Uvědomuje si svá práva a práva druhých
- Vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- Chrání své zdraví, dodržuje hygienické návyky
- Má kladný vztah ke kulturním a společenským hodnotám
- Chápe základní ekologické problémy

Kompetence k trávení volného času

- Umí účelně trávit svůj volný čas
- Umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- Rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- Aktivním trávením volného času kompenzuje stresové situace

Formy výchovně- vzdělávací práce

Výchovně- vzdělávací proces je uskutečňován ve všech činnostech, které v průběhu dne ve ŠD probíhají. Během řízené činnosti vychovatelka s dětmi naplňuje konkrétní výchovně vzdělávací cíle formou spontánního i záměrného učení. Důležitá je aktivní účast dětí založená na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení – ve skupinách i individuálně.

Školní družina organizuje **pravidelnou činnost** oddělení a zájmových útvarů.

Pořádá **příležitostné akce** jako například návštěvy kulturních akcí, organizované soutěže, výlety, každoročně se opakující akce jako například - mikulášská nadílka, karneval, sportovní odpoledne ke Dni dětí, velikonoční a vánoční jarmarky, vlastní hudební i taneční vystoupení.

V průběhu dne nabízí spontánní aktivity, které zahrnují každodenní relaxaci po obědě, při pobytu venku, volné hry v rámci ranního pobytu žáků nebo v tzv. koncové družině, kdy jsou oddělení slučována.

ŠD slouží výchově, vzdělávání a rekreaci žáků. Vše je naplňováno činnostmi odpočinkovými, rekreačními, zájmovými a přípravou na vyučování.

Odpočinkové činnosti:

- odstraňují únavu, zařazujeme je po obědě – společenské hry, poslech, četba, individuální kreslení, vyprávění apod.

Rekreační činnosti:

- regenerace – aktivní odpočinek, organizovaná nebo spontánní činnost prováděná převážně venku nebo v tělocvičně (např. závodivé hry)

Zájmové činnosti:

- rozvoj osobnosti dítěte, seberealizace, jsou zařazovány jako individuální nebo skupinová činnost, jako organizovaná nebo spontánní aktivita. Měly by přinášet dětem uspokojení, radost a zahánět pocit z nenaplněné doby

Příprava na vyučování:

- okruh činností, které souvisejí s plněním školních povinností – procvičování učiva zábavnou formou didaktických her, získávání doplňujících poznatků při vycházkách, poslechové činnosti, práce s knihou, časopisy, vypracování domácích úkolů (na žádost rodičů)

Podmínky přijímání a průběhu zájmového vzdělávání

ŠD je určena pro žáky ZŠ Ostrčilova.

Kapacita školní družiny je 260 žáků.

Přijetí žáka do školní družiny je na základě řádně vyplněného Zápisního listu.

O přijetí rozhoduje ředitel školy.

Přednostní přijetí mají žáci 1- 3. Třídy

Podmínky ukončování zájmového vzdělávání

Odhlášení žáka z docházky do činností ŠD oznámí rodiče písemnou formou vychovatelce ŠD.

O vyloučení z docházky do ŠD rozhodne ředitel školy na základě písemného návrhu vychovatelky ŠD a po projednání v pedagogické radě. O podmíněném nebo úplném vyloučení rozhoduje ředitel ve správním řízení.

Délka a časový plán zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců - po dobu trvání školního roku.

Po dobu podzimních, zimních nebo jarních prázdnin se po projednání se zřizovatelem činnost ŠD přerušuje (výše úplaty zůstává stejná).

Provoz školní družiny začíná příchodem žáků do prostor ŠD.

Provozní doba ranní ŠD je od 6.30 hod. do 7.45 hod., poté odvádí vychovatelky žáky na výuku. Odpolední ŠD je od 11.40 hod. do 17.00 hod.

Žáky přivádí po vyučování do ŠD vychovatelky.

Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny.

Denní skladba činnosti ve ŠD

6.30 . - 7.45 - volné hraní, hry, stavebnice, kreslení, odpočinek

11.40 – 13.30 (dle ukončení výuky) – volné hraní, zábavné hry a soutěže, uvolňovací cvičení, hygiena a stolování

13.30 – 14.00 - relaxace, četba, poslech hudby, pohádek, odchody dětí po obědě

14.00 – 15.00 - vlastní řízená činnost s dětmi (výtvarná, hudební, pracovní sociálně-společenská a sportovní), vycházky, pohybové aktivity na školním hřišti a akce pořádané ŠD (kulturní a sportovní)

15.00– 17.00 - volné hraní, stolní hry, příprava na vyučování, průběžné odchody žáků ze ŠD

Podmínky pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Na podmínkách pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou.

Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci dětí.

V případě nutnosti spolupracujeme s příslušnými odbornými pracovišti.

Pro rozvoj talentovaných dětí jsou další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Materiální podmínky

Školní družina se nachází v nově vybudovaném krčku, kde je 6 tříd, které jsou vybaveny novým nábytkem. K dispozici je samostatné sociální zařízení. Vstupní prostory a šatní skříňky má školní družina společně se základní školou.

Bilingvní oddělení školní družiny se nachází ve 4.nadzemním patře základní školy. I zde jsou třídy vybaveny novým nábytkem.

K vybavení školní družiny patří pomůcky na výtvarné, hudební, pracovní a tělovýchovné činnosti, didaktické pomůcky, knihy, časopisy. Školní družina může dále využívat televizory s DVD přehrávačem, CD přehrávače, k dispozici jsou různé typy a druhy stolních her a stavebnic, které se průběžně obnovují, aby odpovídaly stále novým požadavkům a potřebám dětí.

Školní družina využívá také prostory základní školy (tělocvičny, cvičnou kuchyň).

K dispozici je i rozsáhlé, oplocené školní hřiště s pískovišti, prolézačkami a travnatými plochami. Školní hřiště bezprostředně sousedí s budovou základní školy a je využíváno při vyučování, sportu a relaxaci.

Užívání mimoškolních prostor je ošetřeno pravidly bezpečnosti.

Ekonomické podmínky

Směrnice k úplatě je k nahlédnutí na webových stránkách školy.

Úplata se hradí převodem z účtu na celé pololetí najednou.

Datum úhrady je uvedeno v Informacích o provozu školní družiny, které rodiče dostávají vždy při přihlášení žáka do ŠD, a které jsou k nahlédnutí na webových stránkách školy.

Možnost osvobození od úplaty za školské služby ve školní družině je dáno vyhláškou č. 279/2012 Sb. kterou se mění vyhláška č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 109/2011 Sb., s účinností od 31. 8. 2012 na základě žádosti předložené řediteli školy.

Podmínky BOZP

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.

Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí tak, aby se zde všichni cítili dobře. Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči ale i s širokou veřejností.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných školní družiny je zajištěna:

Vnitřním řádem školy

Vnitřním řádem ŠD

Vnitřními řády specializovaných učeben

V dalších prostorech se žáci řídí pokyny pedagogického pracovníka.

Personální podmínky

Pedagogický provoz ve školní družině zajišťují kvalifikované vychovatelky, z nichž jedna vykonává funkci vedoucí vychovatelky.

Žáci školní družiny jsou rozděleni do oddělení v maximálním počtu 30 žáků v každém oddělení. Počet oddělení závisí na kapacitě školní družiny, která činí 260 žáků.

Program výchovy a vzdělávání

1. Místo, kde žijeme

Domov – rodina a její členové, organizace a dělba práce v rodině, zdravé rodinné prostředí, prohloubení citového vztahu k rodině, vyprávění o rodině, rodinných tradicích (např. oslavy, svátky), kreslení a malování na témata volný čas s rodinou, můj dům, byt, dětský pokoj, pantomimické vyjádření povolání členů rodiny.

Naše škola - seznámení s prostředím školy, pracovníky školy, orientace ve škole a jejím okolí, areál školy, školní jídelna, režim ve škole, kladný vztah ke škole (výzdoba ŠD, udržování pořádku, kladný vztah k zařízení, třídění odpadu), dodržování pravidel bezpečnosti silničního provozu, vycházky do okolí školy.

Město, kde žijeme – důležitá místa ve městě Ostrava – nová radnice, muzeum, školy, kulturní památky, park, řeka Ostravice - vycházky, kreslení a malování dojmů z vycházek, oblíbených míst, stavíme naše město z kostek.

Četba o historii Ostravy, okolí a zajímavých místech. Povídáme si o významných lidech našeho města.

Zvyky a tradice – povídání o tradicích – např. oslava Vánoc – výroba přání, zdobení ŠD, mikulášská a vánoční nadílka, koledy, vítání jara – kreslení a malování jara, písně s jarní tematikou, Velikonoce - malování kraslic, výzdoba ŠD.

2. Lidé kolem nás

Vzájemné vztahy – v rodině, kolektivu třídy, školní družiny, komunikační dovednosti, pěstování dobrých vztahů s lidmi jiné kultury a národnosti, jejich přijetí do kolektivu, besedování o povolání rodičů, ostatních členech rodiny, chování ve školní družině, chování lidí na ulici, pomoci a solidaritě mezi dětmi i dospělými, malování rodiny, portrétu kamaráda, rozlišování rozdílů mezi slovy kamarád, spolužák, výroba dárků pro rodiče, výroba přání.

Jak se správně chovat – pravidla slušného chování, principy demokracie, zdravení, podávání ruky, požádání, poděkování, omlouvání se, vhodné oblékání do školy, do divadla, stolování – forma her např. na správné stolování.

Vlastnictví – soukromé - péče o své věci, neber, co není tvé, veřejné - opatrné zacházení se společnými hračkami, společné uklízení, společná odpovědnost.

3.Lidé a čas

Co všechno stihneme během dne – dodržování správného režimu dne, smysluplné využívání volného času, orientace v čase a prostoru, jak se čas měří, pojmy minulost, přítomnost, budoucnost, vyprávění a malování na téma můj volný čas, odpočinek, výroba kalendáře, evidování svátků, narozenin, svátečních dnů.

4. Rozmanitosti přírody

Pozorování přírody v každém ročním období (rostliny, živočichové, nerosty), životní prostředí a jeho ochrana (úklid okolí ŠD), domácí zvířátko – jak o ně pečujeme – kreslení a malování, péče o květiny ve ŠD, tematické vycházky, sběr a využití přírodnin k pracovním a výtvarným činnostem, povídání na téma ochrana životního prostředí, třídíme odpad.

5. Člověk a jeho zdraví

Popis částí lidského těla, první pomoc (testy, kvízy), důležitá telefonní čísla, prevence nemocí a úrazů, stravovací návyky, dodržování pitného režimu, otužování, pohybové aktivity, zdravá výživa, povídání o hygieně, péči o chrup, správném oblékání, sestavování zdravého jídelníčku, kreslení a malování ovoce a zeleniny, soutěž v poznávání ovoce a zeleniny – pomocí zraku, čichu a chuti, pohybové aktivita – soutěže na hřišti, míčové hry, hry na sněhu.